

LES FAMÍLIES I LA SEVA PARTICIPACIÓ

**Projecte de transformació dels centres d'educació
especial**

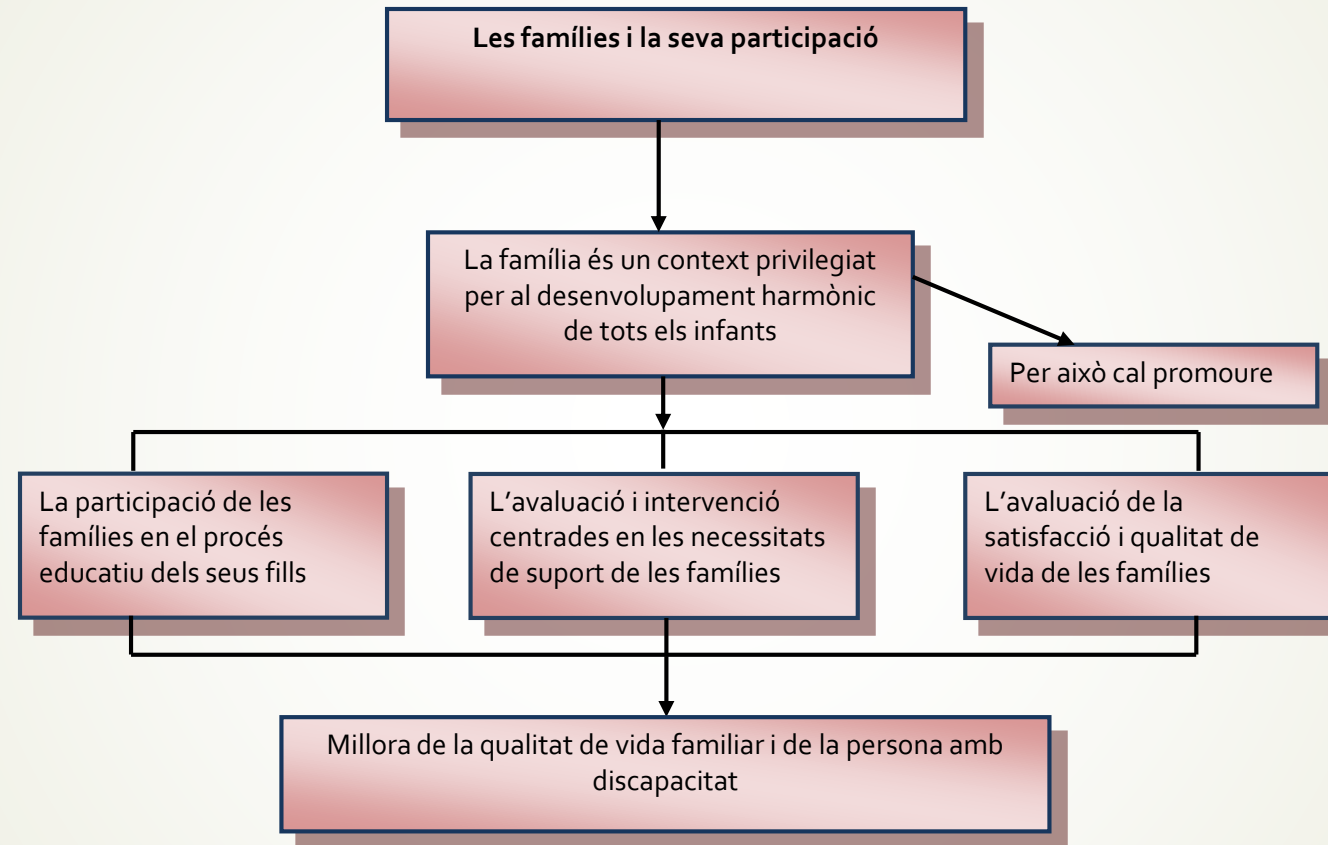
DINCAT – Juny de 2019

Continguts

1. La participació de les famílies en el procés educatiu dels seus fills.
2. Avaluació i intervenció centrades en les necessitats de suport de les famílies.
3. Avaluació de la satisfacció i qualitat de vida de les famílies.

Organitzador de continguts sobre “Les famílies i la seva participació”

Objectius

- Entendre per què és important treballar amb les famílies a l'escola.
 - Conèixer les fortaleses i les dificultats del treball amb les famílies.
 - Ajudar a explorar les oportunitats i les barreres a la participació de les famílies al nostre centre.
 - Reflexionar sobre els components crítics d'una relació de qualitat amb les famílies.
 - Conèixer què s'entén per suport a les famílies i la conveniència d'explorar les seves necessitats de suport.
 - Conèixer què s'entén per qualitat de vida familiar i la necessitat d'explorar-la.
 - Assumir la necessitat de dotar-se d'un pla orientat a explorar les necessitats de suport per tal promoure la qualitat de vida de les famílies.
-

Introducció

- La família esdevé el context privilegiat per al desenvolupament harmònic de tots els infants.
- L'assumpció d'un model ecològic i sistèmic del desenvolupament ens porta a pensar que els suports s'han d'adreçar als membres de la família.
- La recerca recent ens mostra com millorant la satisfacció, qualitat de vida i les competències de les famílies, els infants progressen.
- És important comprendre quina és la millor manera de donar suport a les famílies perquè puguin ajudar els seus fills (ja siguin infants o adults).
- Les famílies solen manifestar necessitats de suport associades a la criança, educació i convivència del seus fills / filles amb DID.

La participació de les famílies en el procés educatiu dels seus fills

- L'interès dels professors per les famílies ha estat una constant en l'àmbit educatiu i, en particular, dels CEE.
- “Tot per a la família,...però sense la família”.
- La realitat ens mostra serioses dificultats del professorat en establir relacions confiades i en incorporar les famílies als seus objectius educatius i als del centre.
- La família i l'escola tenen rols diferents però complementaris i necessaris en el procés educatiu.
- Les famílies posseeixen algunes fortaleces que ben segur els professionals no tenen i poden esdevenir un gran recurs.
- Per tal que el què acabem de senyalar sigui possible, cal que les famílies puguin participar plenament en el centre.

-
-
- En general, la relació dels centres amb les famílies té, més aviat, un caràcter declaratiu, sense que aquesta arribi a comprometre seriosament les polítiques, les cultures i les pràctiques dels centres.
 - Participar suposa formar part dels processos de presa de decisions d'un centre.
 - Així mateix, les famílies demanen a l'escola establir una bona comunicació amb elles.
 - Components crítics d'una relació de qualitat dels professionals amb les famílies: **comunicació; competència professional; respecte; compromís, igualtat; defensa; i confiança.**

Avaluació i intervenció centrades en les necessitats de suport de les famílies.

- Segons l'AAIDD (2011) el **suport a la família** es defineix com “un conjunt d'estratègies orientades a la unitat familiar però que en última instància beneficien la persona amb DID, i dissenyades per assegurar que les famílies tenen accés als recursos disponibles; les estratègies tenen com a finalitat ajudar els familiars que tenen un paper clau en la provisió de suport i orientació del seu familiar amb DID per fer front al benestar emocional, físic i material de tota la família”.
- **Exemples de suports** inclouen la coordinació dels serveis, la formació, el suport a la llar, la tecnologia i les modificacions de la llar.

Elements clau del suport familiar (Agència Nacional sobre Suport Familiar – USA):

- Suport instrumental (donar suport en les necessitats diàries).
- Suport emocional
- Informació i formació

Hewitt i col. (2013) afirmen que encara que en l'actualitat sabem molt sobre les necessitats de suport d'aquestes famílies, no se sap tant sobre la millor manera de satisfer les seves necessitats, i aquest és avui dia una prioritat de la recerca.

-
- Per tal de poder ajustar la nostra intervenció adreçada a les famílies, ens podem ajudar de l'Escala d'Avaluació de les Necessitats Familiars (ANF) que ha validat a Catalunya Baqués (2017).
 - L'escala ANF està organitzada en quatre parts. Les opcions de resposta s'expressen en una escala Lickert que inclou un ventall que va des de 1 - "Cap necessitat" fins a 5 - "Necessitat molt elevada".
 - Part 1: Identificació de les necessitats
 - Part 2: Determinació de quines necessitats són prioritàries. Es demana que senyalin les cinc necessitats més importants ara mateix per a la seva família.
 - Part 3: Establiment de com s'han de satisfer les necessitats prioritàries. Es demana que triïn el tipus de recurs que seria més útil a l'hora de respondre a cadascuna de les cinc necessitats prioritàries
 - Part 4: Provisió d'informació general sobre el fill i la família. Es demana que ens proporcionin informació bàsica sobre els qui responen l'escala i sobre el seu fill/a amb discapacitat.

Avaluació de la satisfacció i qualitat de vida de les famílies

- La preocupació per la qualitat de vida de les famílies (QdVF) de persones amb DID s'ha constituït en un dels elements centrals en l'agenda de recerca vinculada a les polítiques socials en el camp de la discapacitat.
- El constructe de QdVF ens permet conèixer l'impacte de la presència d'un fill o filla amb discapacitat en les famílies i valorar el possible resultat dels serveis i suports que aquestes reben.
- Per això, és estratègic disposar d'eines que permetin avaluar aquest constructe, adequades per a cada context cultural.

-
- El Grup de Recerca DISQUAVI (URL), conjuntament amb les Universitats UAM, UPV, US, i UdGC, varen elaborar les primeres escales per avaluar la QdVF a Espanya que acaben de ser revisades (2018).
 - Es disposa d'una escala per a persones amb DID més grans de 18 anys i una altra per a menors de 18 anys.
 - L'escala CdVF-ER (<18) consta de dues parts. La primera part recull informació general sobre la persona que respon l'escala i el seu familiar amb DID. La segona part és l'escala pròpiament dita.
 - Es tracta d'una escala de 35 ítems articulats al voltant de 5 dimensions: **Clima familiar; Estabilitat emocional; Benestar econòmic; Adaptació Familiar; i Recursos de la família.**
 - La resposta a aquests ítems és a través d'una escala tipus Likert de cinc punts.

-
-
- Promoure la qualitat de vida familiar resulta un objectiu irrenunciable de tots els serveis en l'àmbit de la DID; a major satisfacció, més i millors oportunitats per al progrés de tots els membres de la família.
 - En aquest sentit, explorar la satisfacció de les famílies amb la seva qualitat de vida ens posa sobre la pista de les accions que podem dur a terme en el centre per millorar el benestar de les famílies que poden concretar-se tant en plans individuals (adreçats a una família) com col·lectius dirigits a totes les famílies del centre.

LES FAMÍLIES I LA SEVA PARTICIPACIÓ

**Projecte de transformació dels centres d'educació
especial**

DINCAT – Juny de 2019